

нансових засобів; поширення комунікаційних та інформаційних обмінів; глобальну діяльність транснаціональних корпорацій; зростання екологічних наслідків. Усі сфери життєдіяльності людей пронизані глобалізацією, яка поширюється у всьому світі швидкими темпами. Прояви глобалізації дуже різноманітні – інтеграція фінансових ринків, переміщення капіталу, міграція трудових ресурсів. Тому на сучасному етапі кризові явища однієї економіки за ланцюговим ефектом призводять до порушення стану економіки інших країн. Світова економіка все більш стає схожою на живу істоту, кожна складова і частина якої обумовлює стан її життєдіяльності [2].

Виходячи з цього, держави повинні усвідомити позитивні аспекти внутрішньополітичної глобалізації і те, що не завжди великі державні утворення здатні реагувати на виклики часу ефективніше, ніж малі країни. Суспільство, яке орієнтоване лише на процеси зовнішньої глобалізації, не буде брати до уваги суттєві внутрішні зміни, не буде налаштоване на зміни і на формування нового політичного простору. Необхідно усвідомити те, що внутрішня універсалізація є настільки ж важливою, як і процеси зовнішньої універсалізації, і вона може стати важливим сценарієм розвитку суспільства в епоху глобалізаційних перетворень. Намагаючись адаптуватися до стрімко змінюваного глобального політичного та економічного середовища, уряди країн розробляють та впроваджують масштабні реформи управлінських систем.

Адміністративна реформа в Україні триває вже понад десять років, за цей період були певні досягнення. Але, якщо порівнювати світові тенденції змін у державному управлінні, вітчизняні реформи впроваджуються досить повільними темпами і характеризуються непослідовністю процесу удосконалення правових, інституційних та організаційних засад державного механізму [3]. Формування нового порядку денного для розвитку державного управління та визначення низки передумов адміністративної реформи активізувалися завдяки реструктуризації сучасного світоустрою та підвищенню ступеня впливу глобальних факторів на державно-управлінські системи нашої країни. Спираючись на досвід інших держав треба відмітити те, що адаптація публічної адміністрації до нових реалій – «це справа не лише держави, вона вимагає широкої участі громадян, передусім при визначенні цілей і завдань реформ, а також тісного партнерства між державним і недержавним сектором» [1]. Реформування державного управління необхідно узгоджувати із цінностями і нормами суспільства.

Перелік посилань:

1. *Фінансова глобалізація і євроінтеграція* / [за ред. О. Г. Білоруса, Т. І. Єфименко] ; ДННУ «Акад. фін. Управління». – К., 2015. – 496 с.
2. *Соснін О. В. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) : навч. посіб. / О. В. Соснін, В. Г. Воронкова, О. Є. Постол. – Київ : Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с.*
3. *Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз) : монографія / [за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В. М. Князєва]. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 680 с.*

ЛЮДИНА В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ

О.В. Мостінака

ТОВ Компанія «Юрконсалтинг», м. Тернопіль

Концептуальним смислом в суспільно-економічній системі є поняття «людина», і це є визначальною складовою гуманістичної парадигми економічної науки. Для виробництва засобів існування людина впливає на Природу і Природа також впливає на людину, її здібності, зовнішній вигляд. Відокремити людину від Природи можна тільки уявно.

Суспільно-економічна система як людинорозмірна система з діючою в ній не просто економічною людиною (фікція «економічної людини», створена політекономією), а людиною як космобіо-соціальною істотою, яка привносить в економіку універсумний інституційний дух [1, с. 47-54].

М. Руденко в роботі [2] писав, що слід внутрішньо налаштуватися на метафізику, яка навчає людину дивитися на саму себе як на елементарну частинку. Навчає бачити й пізнавати природний порядок світового руху, навчає відчувати себе всередині всесвітніх потоків. І водночас навчає підніматися подумки над цими потоками, щоб поглянути на них і на себе очима самого Всесвіту.

Проте в умовах сучасних економічних концепцій свідомістю суспільства опанувала парадигма необмеженого росту економіки, що змінює суспільно-економічні відносини та саму природу людей, їхнє ставлення до життя, систему цінностей, навіть спосіб сприйняття перебігу часу. Капіталістично-ринкова ентропійна економіка використовує людину як робоче тіло – і як виробників, і як споживачів, і нічого більше [3, с. 54]. Автори роботи [4, с. 38-39] стверджують, що глобальна еко-

номіка впритул підійшла до меж свого функціонування. Нинішня економіка зверхдетермінує людину лише як виробника і споживача матеріальних продуктів (людину економічну), при цьому не враховуються інші соціальні й екологічні її потреби як соціо-природної істоти (людини соціоекономічної).

Людина стоїть над суспільством і над економікою – ось та есенсія, на якій базуються принципи методологічного індивідуалізму в контексті теоретичних обґрунтувань, які викладає в книзі [5, с. 246] А.С. Гальчинський. Його погляди кореспондують з поглядами вчених І. Канта, В. Вернадського, К. Цюлковського, С. Булгакова, В. Соловйова, Тейяра де Шардена, Е. Фромма, Х. Ортега-і Гассет, М. Бердяєва, В. Гейця, Л. Шинкарук, Н. Гронської та ін. Ми погоджуємося з щойно вказаними вченими. Потрібно пам'ятати, що людина, у смислово-розумінні не є лише агентом виробничих відносин та елементом продуктивних сил, а є біологічним, духовним, творчим началом, здатним жити, творити, любити.

Важливим вектором в умовах глобалізаційних перетворень стали інформаційно-знаннєві суспільно-економічні відносини, де необхідні перетворення в самій людині як акторі, оскільки ядром інтелектуальної інноваційної економіки є людина. Інтелект може бути посиленням штучно за рахунок сучасних інформаціологічно-знаннєвих систем. Сучасна людина користується не лише інформацією, що зберігається в її мозку, але і інформацією, зосередженою на зовнішніх носіях інформаціологічних гіперсистем (бібліотеках, базах даних, базах алгоритмів і моделей, базах знань), яку вона використовує, доповнюючи свій інтелект інтегральним інтелектом. Швидкість і потужність арифметичних і логічних операцій, що здійснює мозок, незрівнянно зростає за рахунок підключення до цього процесу сучасних інформаціологічно-знаннєвих гіперсистем. Людина в інформаціологічному суспільстві стає одним із програмно-апаратних засобів кіберпростору, що впливають на її духовність, підсвідомість, внутрішній світ особистості, що дає можливості для цілеспрямованого маніпулювання та лінгвістичного програмування.

Е. Фромм у роботі [6, с. 24] зазначає, що людина стала полоненим того, що сама створила, піддаючись серйозній небезпеці саморуйнування.

Головними напрямками перетворень у людині мають постати духовний, інтелектуальний, культурний, творчий, моральнісний, етнонаціональний та соціально-економічний, де має бути чітке усвідомлення, що інтелект людини, в т.ч. за допомогою інформаціологічно-знаннєвих технологій, може створити соціально-економічну духовну людиновимірну систему, в якій не людина працюватиме на економіку, а економіка на людину. Це основне завдання – навколо якого мають єднатися держави в умовах глобалізаційних трансформаційних процесів, щоб створити умови для людського розвитку.

Перелік посилань:

1. Тарасевич В. М. До стратегії універсумізації економічних перетворень / В. М. Тарасевич // *Економіка України*. – 2000. – № 11. – С. 47-54.
2. Руденко М. *Енергія прогресу (Нариси з фізичної економії) [Електронний ресурс]* / М. Руденко. – Тернопіль : Джура, 2004. – Режим доступу : http://rudenkomd.narod.ru/Energy_of_progress.rar.
3. Ксенжжек О. *Гроші – це енергія. Неортодоксальна концепція природи грошей* / О. Ксенжжек // *Світогляд*. – № 6. – С. 44-54.
4. *Структурні зміни та економічний розвиток України : монографія* / [Гесць В. М., Шинкарук Л. В., Артьомова Т. І. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук Л. В. Шинкарук ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2011. – 696 с.
5. Гальчинський А. С. *Економічна методологія. Логіка оновлення : [курс лекцій]* / А. С. Гальчинський. – К. : АДЕФ-Україна, 2010. – 572 с.
6. Фромм Э. *Революция надежды. Избавление от иллюзий* / Э. Фромм ; [пер. с англ. ; предисл. П. С. Гуревича]. – М. : Айрис-пресс, 2005. – 352 с.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ТАЛАНТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ

К.В. Ор'єва, к.е.н., доцент

Національна металургійна академія України, м. Дніпро

Талант – це співробітник, ефективність якого в заданих умовах перевищує середньоорганізаційну в рази. Таланти (співробітники з високим потенціалом, співробітники категорії А), як частина людського капіталу, є найціннішим активом. Проте, незважаючи на очевидність цього посилення, лише мала кількість організацій в світі має реально працюючу систему ідентифікації та розвитку талановитих співробітників. Як показують світові дослідження, зазвичай лише один з шістьох HR-менеджерів описує роботу з талантами як системну. В результаті цього близько половини співробітників не виправдовують очікування організації і вона несе збитки через вкладання часу, зусиль та коштів «не у тих».